

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 43. Origo, & progressus duarum factionum inter Calvinistas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

§. XLIII.

Sæcul.XVI.
A.C.1600.

Origo, & progressus duarum factionum inter Calvinistas.

Ad exitum hujus sæculi revocantur exordia novæ factionis, quæ in duas sectas scissa Calvinistarum Ecclesiam gravi, ac diuturno schismate divexabat, cujus historiam impræsentiarum pertexere constituimus. Bicipitis hujus monstri Parentes exstitere Jacobus Arminius, & Franciscus Gomarus, ambo Lugduni Batavorum Academiæ Professores, ac Calvinii hæresi, quæ Reformatorum secta appellatur, addicti: cum enim jam a primo Calvinianæ hæresis exordio semper inter Theologos nonnulli reperirentur, qui non paucos doctrinæ prius a Zwinglio adinventæ, ac postmodum a Calvino correctæ articulos abominabantur, ac præcipue, ut inquit Weifmanus, Prædestinationem crudam a Calvino, & Beza excogitatam concoquere non poterant, nec Theologiam in Catechismo Palatino, seu Heidelbergensi, aliisque ejusmodi libris contentam admittebant: inde continuo quædam inter sectæ Ministros gliscebatur altercatio, quæ tamen ultra illius Academiæ limites, eoquod bellum inter Foederatos Ordines, & Hispanos adhuc ferveret, in

*Weifman. l.c.
Neville
Hist. d' Holland. tom. I.*

R r 5

aper-

Sæcul. XVI. apertas flammæ nondum eruperat:
A.C. 1600. cum autem Delphienſes Theologi li-
 brum, in quo doctrinam, ut vocant, *in-*
fra-lapsariorum innovabant, publicis
 typis divulgarent, eidemque hunc titu-
 lum præfigerent: *Reſponſio ad argumen-*
ta quædam Bezzæ, & Calvinii ex Prædeſtina-
tione ad caput nonum ad Romanos, mox
 Theologorum non pauci exurgebant,
 qui gratiam univerſalem, aliaque ejus-
 modi dogmata lingua, & calamo pro-
 pugnant, atque inter ceteros Marti-
 nus Lydius, antea Amſtelodamenſis, ac
 tunc Franekeranus Theologiæ Profeſ-
 ſor præfatum librum quantocius Am-
 ſtelodamum ad Jacobum Arminium
 tranſmittebat, petens, ut Bezzam ab il-
 lis, quæ Fratres Delphienſes objicerent,
 vindicaret. Arminius Lydii amici ſui
 precibus expugnatus hanc in ſe provin-
 ciam ſuſcipere eſt aggreſſus: cum au-
 tem utriusque ſententiæ monumenta
 ponderaret, necnon Ægydii Hunnii
 ſcripta maturius pervolveret, atque
 Amſtelodamenſis Synedrui juffu Coorn-
 hertii librum refutare niteretur, Del-
 phienſium opinionem, & Coornhertii ra-
 tiones, quas cæperat impugnare, vero
 magis ſimiles cenſebat, atque ab ipſa
 Bezzæ ſententia multo magis, quam ipſi-
 met Delphienſes, recedebat, ſuaque
 dubia Francisco Junio privata adhuc
 con-

consultatione communicabat. Attamen hac sua mutatione plurimorum invidiam sibi accersebat; inter ceteros vero acrius in eum invehebatur Franciscus Gomarus, qui primorum e Calviniana secta Doctorum opinionibus circa absolutam Prædestinationem, reprobationem, Gratiae inamissibilitatem, aliaque istis similia dogmata firmius inhærebat, atque suæ sententiæ non modo primorum Reformatorum, sed etiam divi Pauli, & sancti Augustini auctoritatem suffragari autumabat: propterea Arminium palam incubabat, quod libertatem hominis plus extolleret, quam ipsimet Catholici, a quibus tamen Evangelici, & Reformati, seu Lutherani, & Calvinistæ præprimis circa hunc articulum recesserant: nec his contentus Gomarus, insuper publice proclamabat, quod Arminii sententia unice eo collimet, ut hominem in sua superbia, præsumptione de propriis viribus, ac sua erga Deum ingratitude foveret: eapropter adversus Arminii venenum, prout passim ipsius doctrinam appellitabat, non modo cuncta corradebat argumenta, sed etiam factionem suam potentium virorum auctoritate, & scholarum, atque amicorum numero magis conspicuam reddere satagebat, Haud segnius Arminius liberum hominis arbitrium

Sæcul. XVI.
A.C. 1600.

Sæcul. XVI.
A. C. 1600.

trium deprædicabat, nostramque voluntatem asserere ad salutem, vel damnationem influere potentius, quam Protestantes hucusque agnovissent, ideo Francisci Gomari sententiam utpote nimis rigidam variis censuris perstringebat, affirmans, quod hac sentiendi ratione Deum peccati Authorem faceret, simulque hominem a piarum actionum studio, & salutis suæ cura averteret. Ne deerant Arminio validi sententiæ suæ fautores, quibus suam quoque factionem semper celebriorem reddere nitentur: inde vero scholastica hæc altercatio, quæ primis annis nonnisi in unius Academiæ Collegiis agitabatur, brevi in publicam controversiam, commune inter Reformatos schisma, ac denique in duas ex una hæresi progenitas sectarum hydras degenerabat, quarum una vocabatur factio Arminianorum, altera autem Gomaristarum. Porro priusquam de hujus controversiæ progressu agemus, haud incongruum erit, utriusque hujus Primipili vitam describere.

§. XLIV.

Arminii gesta, & scripta.

*Hornius in
Hist. Eccl.
Leydeck. not.
ad Horn.
p. 368.*

An Arminius laude, vel vituperio dignus sit, ex Scriptoribus A Catholicis certum judicium efformari haud potest;